

به ناوی خواي به خشنده و میهره بان

هه ریعی کوردستانی عیراق

سه روکایه تی هه ریعی

سه روک

به ناوی گه له وه

بیریار

ژماره (۱۴) سائی ۲۰۰۹

یاسای ژماره (۷) ی سائی ۲۰۰۹

یاسای په یمانگهی دادوهری هه ریعی کوردستان - عیراق

به پیی خالی (۲) ی برگهی (یه کهم) ی مادهی (۱۰) ی یاسای سه روکایه تی هه ریعی کوردستان - عیراق ژماره (۱) ی سائی ۲۰۰۵ ی هه موارکراو و به پالپشتی نهو یاسا کارییییه ی په رله مانی کوردستان - عیراق کردوویه تی له دانیشتنی ئاسایی ژماره (۱۵) له ۲۰۰۹/۵/۲۷ بریارماندا به ده رکردنی:

یاسای ژماره (۷) ی سائی ۲۰۰۹

یاسای په یمانگهی دادوهری هه ریعی کوردستان - عیراق

مادهی یه کهم:

له هه ریعی کوردستان - عیراق په یمانگه یه که به ناوی (په یمانگهی دادوهری له هه ریعی کوردستان - عیراق) دا، داده مزری و پاوهستی وه زیری داد ده بییت.

مادهی دووهم:

ئامانجی په یمانگه که نه مانیه:

یه کهم: ئاماده کردنی دادوهران و نه ندامانی ئیدیعی گشتی.

دووهم: شایاندنی دادوهران و نه ندامانی ئیدیعی گشتی نه وانه که له پلهی سییه م و

چواره من و هیشتا له وه زیفه دان و پاریزهران .

سییه م: شایاندنی کادیره یاساییه جوړبه جوړه کان له فه رمانبه رانی نه نجومه نی دادوهری و

وه زاره تی داد و وه زاره ت و ده زگانکی تری حکومت و به زکردنه وه ی کاراییان.

مادهی سییه م:

یه کهم: نه نجومه نیک سه ره رشتی په یمانگه که ده کات پیی ده لئین: نه نجومه نی په یمانگه،

له مانیه ی خواره وه پیک دیت.

۱- جیگری سه روکی دادگای پیداچوونه وه سه روکه.

۲- گه وره ترین (کوترین) دادوهری دادگای پیداچوونه وه جیگره.

۳- سه روکی نه نجومه نی شوورای هه ریعی نه ندامه.

۴- سه روکی ده سته ی سه ره رشتکاری دادوهری نه ندامه.

ئه ره شیفی رۆژنامه ی وه ناوی کوردستان به سایی وه زاره تی داد

نۆیه م: ریساکانی زهبتی (الانضباطیة) بۆ قوتابییانی پهیمانگه که داده نی.

دهیه م: پهیرهوی ناوخۆی پهیمانگه که داده نی.

ماددهی شهشم:

ئیداره ی پهیمانگه که، به پڕیوه به ریکی گشتی به پڕیوهی دهبات به مه رجی قازی بیّت له سنفی یه که م، به فه رمانی هه ری م داده مه زریّت له سه ر (پئیشنیازی وه زیری داد دوا ی راگو پڕینه وه له گه ل ئەنجومه نی دادوه ری دا) به مه رجی سیفه تی قازینییه که ی بۆ بمینینه وه .

ماددهی ههوتهم:

به پڕیوه به ری گشتی پهیمانگه که ئەم ئەرک وه فرمان و کارانه ی خواره وه ده کات:

یه که م: به پڕیوه به ردنی کاروباری زانستی و ئیداری و دارایی پهیمانگه که.

دووه م: جینه جی کردنی بریاره کانی ئەنجومه ن.

سێیه م: نواندنی پهیمانگه که، له به رده م دهسته ره سمیه کان و ناره سمیه کاندا.

چواره م: به رزکردنه وه ی راپۆرت له باره ی رهوشی خویندنه وه بۆ ئەنجومه نی پهیمانگه .

پینجه م: هه ر ئیشیکی دی که ئەنجومه ن ده سه لاتی پی بدات.

ماددهی هه شهتم:

یه که م: ئەوه ی له پهیمانگه وه رده گیریّت و ئاماده کریّت بۆ قازینی یان بۆ ئەندامی داواکاری

گشتی، پئویسته ئەمانه ی هه بیّت:

۱- پئویسته جنسییه ی عیراقی بیّت و شایانی ته واوه تی هه بیّت.

۲- هه ردوو زمانی کوردی و عه ره بی به خویندن و به نووسین به ره وانی بزانیّت.

۳- پئویسته رهوشت و ناویانگی باش بیّت و به جینایه تی ده سه نقه سستی غهیره

سیاسی یان به جونحه ی ئابرو بهر حوکم نه درابی و له وه پئیش له پهیمانگه

ده رنه کرابی ته نیا مه گه ر به نه خو شیه کی ناچاری و سه لمینرا و به راپۆرتی

لیژنه ی پزیشکی ره سمی له بهر هۆی ناچاری.

۴- ده بی له هه موو ئەو نه خو شی و که مه ئەندامیه یانه سه لامه ت بی که ریگه ی

ئیشه که ی لی ده گرن.

۵- ده بی له زانکویه کی عیراقی یان له زانکویه کی بڕوپاییکراوه وه بڕوانامه ی

به کالۆریۆسی وه ده ست هینابی، به مه رجی خویندنی تیدا ری ک و پیک بیّت و له

(باشه) ش که متر نه خه ملینرابی.

۶- ته مه نی له (۴۰) سه ال زیاتر نه بی.

۷- ده بی بۆ ماوه ی (۸) سه ال به کردار له ده زگا کانی وه زا ره تی داد، یان ئەنجومه نی

دادوه ری، یان دادگا کانی په یوه ست به وان کاری کردبی، یان بۆ ماوه ی لانی که م

له (۸) سه ال که متر نه بی پارێزه رایه تی کردبی یان وه زیفه یه کی یاسایی

له دایه ره کان و به پڕیوه به رایه تییه یاساییه کانی وه زا ره ت و ده زگا حکومه کاند

ئه ره شیفی رۆژنامه ی وه قايعی کوردستان له یان وه زا ره تی داد

ئەو دەتوانی بۆ تەنیا يەك جار بەو سالاھ دەبچیتەو لەگەڵ دەوری دوو مەدا، مەگەر دەرنەچوونەكەى بەهۆی گزىیەو بوو بێت.

ماددەى شازدەم:

دەرچوانى يەيمانگەكە دەكرێن بەم دوو پلەيەى خوارەو:

يەكەم: پلەى (أ): هەموو ئەوانە دەگریتەو كە موعەددەلى هەموو ماددەكانيان و لى تويژينه وەكەيان بۆ هەردوو سالاھەكە لە (٨٠٪) كەمتر نىيە ، يەك سالیشى پى دەدرى بۆ مەبەستى زیادە و تەرفیع.

دووم: پلەى (ب): هەموو ئەوانە دەگریتەو كە موعەددەلى هەموو ماددەكانيان و لى تويژينه وەكەيان دەكاتە (٧٠٪) حەفتا لەسەد و تا (٧٩٪) حەفتا و نۆ لەسەد بۆ هەردوو سالاھەكە، ماوهى (٦) شەش مانگيشيان بۆ مەبەستى زیادە و تەرفیع پێدەدریت.

ماددەى حەقەدەم:

سەرکەوتووەكان لەكۆتايى سالى دوو مەدا تەسنيف دەكرێن بۆ قازى و ئەندامانى ئىديعاى گشتى بەپيى پيداويست و بەپيى نمرە و ئارەزوو.

ماددەى هەژدەم:

دەرچووى يەيمانگە بەپيى فەرمانى (مرسوم) هەريم دادەمەزرى، لەمەنسەبى قازى سنفى چوارەم ئەگەر بۆ قازيتى شياو كرابوو، يان بە وەزىفەى جيگري داواكارە گشتى لەسنفى چوارەم دادەمەزرى ئەگەر بۆ ئەم وەزىفەى شايان كرابوو، ئەو هەش بە مووچە و سنف و ئەو پلەيەى كە بەپيى پروانامەكە و خزمەت و ئيش و ئەو (قدم)ەى كە بەپيى حوكمەكانى ئەم ياسايە پيى دەدرى. ماوهى خويندن لە يەيمانگەكەدا بە مومارەسە دادەنریت بۆ مەبەستى دامەزراندن و ديارىكردنى مووچە بۆ كەسيك كە خاوەن وەزىفە نەبیت.

ماددەى نۆزدەم:

كەسى ئەم يەيمانگە تەواو بكات پروانامەى (دبلۆمى بەرزى) لە زانستەكانى دادوهريدا پێدەدرى كە دان بەو هەدا دەنى كە پيداويستىەكانى خويندننى يەيمانگەكەى تەواو كردوو و تەقدیرهكەشى تىدايه و ئاماژەش بە زنجیرهى دەرچوونەكەشى دەكات.

ماددەى بيستەم:

هېچ قازىيەك يان جيگريكى داواكارى گشتى دانامەزرى، دواى دەرچوونى ئەم ياسايە، مەگەر لە يەيمانگەى بەرزى قازىيەكان دەرچوو بى، يان لە هەر يەيمانگەيەكى قەزائىيى هاوشانيدا لە عىراق دەرچوو بى.

ماددەى بيست و يەكەم:

بەدەر لە حوكمى ماددەى بيستەم لەم ياسايە، دامەزراندنى قازىيەكان و ئەندامانى

ئەرشينى رۆژانەى و تەمى كوردستان لە لايىنى و رازەتى رە

كوردستان - عيراقدا دهبييت، تا تهواو كردنى دهورى يه كه مى پهيمانگه ي دادوهرى كه به پيى ئەم ياسايه دامه زراوه.

ماددهى بيست و دووم:

وهزيرى داد بوى ههيه رينمايى پيوست بو ئاسان كردنى جيبه جي كردنى حوكمه كانى ئەم ياسايه دهرچويى.

ماددهى بيست و سييه:

پيوسته له سهه نه نجومه نى وهزيران، لايه نه پيوه نديداره كان حوكمه كانى ئەم ياسايه جيبه جي بكه ن.

ماددهى بيست و چواره:

كار به هيچ ده قيى ياسايى يا بريارىك ناكري له گه ل حوكمه كانى ئەم ياسايه دا پيچه وانه بييت.

ماددهى بيست و پينجه:

ئەم ياسايه له رۆژى بلاو كردنه وهى له رۆژنامه ي (وهقايعی كوردستان) هوه جيبه جي دهكريت.

مسعود بارزانى

سه روكى هه ريى كوردستان - عيراق

هه لير

٢٧ / جۆزهردان / ٢٧٠٩ ي كوردى

٢٤ / جمادى الثانى / ١٤٣٠ ي كۆچى

١٧ / حوزهيران / ٢٠٠٩ ي زايينى

هوكارى دانانى ئەم ياسايه

له به ره وه پهرسه ندى و پيشكه وتنه ي له هه ريى كوردستان . عيراق، له بوارى به كارهيان و دامه زراندى دهزگا ده ستورييه كاندا روويداوه ، له بهر نه وهش كه ياساي ده سلا تى قه زاوه ت ژماره (٢٣) ي سالى ٢٠٠٧ ده رچووه، كه له حه قيقه تدا به ههنگا ويكى نه وعى گه وه ده نر ي ت له ره وتى سه ره خو يى ده سلا تى دادوهرى له هه ري مه دا ، بو په يدا كردنى هاوگونجان له گه ل نه وه پهرسه ندى و پيشكه وتنه دا بو به هي زكردنى نه وه ره وشه وه له پيناوى په يدا كردنى كادي ريكي زورى خاوه ن عيلم و زانست و پيشه بو نه وه دهزگايانه، وه ك قازى و نه ندامانى داواكارى گشتى كه بتوانن ئيشى سه رشانى خويان به لي زانى و توانايى و لي هاتوويى ببه نه سه ر، بو پيشخستن و به ره وپيش بردنى كه فائته تى نه وه قازى و نه ندامانى ئيديعاي گشتيه كه هيشتا له خزمه تدا كار ده كه ن و له پيناوى به رزكردنه وهى ناستى زانستى و ياسايى نه وه كارمه ندانه ي كه له وه دهزگا قه زاييانه دا كار ده كه ن و له وه دهزگا عه دلييانه دا تيده كو شن ، له پيناوى به رزكردنه وهى كه فائته ت و لي هاتووياندا، بو نه وهى بتوانن پو ستى جو ربه جو ره كانى دادوهرى وه ربگرن ، له پيناوى په ره پيدان و پيشخستنى ناستى ياسايى نه وه كارمه ندانه ي له دهزگا فه رميه كان و نيمچه فه رميه كاندا له هه ري مه دا كار ده كه ن و به رزكردنه وهى نه واي پاريزه رانيش به به دي هينانى هه موو نه وه نه مانجاندا، ئەم ياسايه دانرا.